

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria III. Post Domin[icam] Passionis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

*Cont. 2.
1. Reg. 3.
Pal. 118.*
Sonet vox tua in auribus meis: & cum Propheta Samuele: *Loquere Domine, quia audit seruus tuus: cumq; Psalm. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo.* O Deus auctor veritatis, & ipsamet veritas, & ipsa bonitas: Deus inquam, quem de nullo quis peccato potis est arguere; tu vere ille Samaritanus es, infelicis Adami filius, verus ille Samaritanus, de quo S. Lucas, qui hominem illum, per quem genus humanum designatur, ex Ierusalem in Iericho, ex statu scilicet gratiæ, & innocentia, in peccatum descendente, & in latrones, id est, diabolos incidentem (qui omnibus eum spiritualibus diuitiis despoliauerant, & vulnera insuper grauissima infixerant, omnes scilicet animæ facultates læserant) sanasti, ac pristina integritati restituiisti. Nostis igitur o diuine Samaritanæ medere languoribus: nostras cura animas, casque vnguento & oleo misericordiæ inungito; vt veritatem tuam semper amplecti, ac peccatum vitare, & voluntati tuæ quam promptissime obsequi valeant, quo dignæ reddantur, vt postquam tibi fidele in mundi huius mari obsequium præstiterint, in alterius malacia te laudent & glorificent. Amen.

FERIA III. POST DOMIN.
PASSIONIS.

Partitio:

- I. De fuga gloriæ:
- II. De vano fratrum Domini pestulato.
- III. De inani gloriæ mundi & humilitate Christi.

Erat autem in proximo dies festus Iudeorum, Scenopægia: Dixerunt ergo fratres eius ad eum: Transi hinc, & vade in Iudæam, Ioann. 7.

FIGURA.

3. Reg. 17. **M**AGNVS ille Propheta Elias, inanem gloriam mundanumq; honorem perclusus, aulam Iezabelis relinquens, in deser-

tuin secessit, nullum in patria miraculum volens edere, ob quod à suis magni fierer, ac diuinos honores consequeretur: sed in Sarepta Sidoniorum, ciuitatem satis remotam, & obscuram sese contulit, vbi præclarissima miracula edidit. Cum diligentius hoc Prophetæ factum intueor, similem mihi historiam in Euangelio hodie no legere videor. Occurrit mihi namque hic, non dico Elias, sed **CHRISTVS** Dominus, qui in humilitate educatus, & omnem mundi gloriam exorsus, ciuitatem Ierosolymitanam relinquit, vt in Galilæam secedat; quique veritus, ne ab hominibus videatur, ad solemnitatem Paschalem, à suis licet inuitaretur, venire detrectat, nedum aliquod miraculum edere, eadem apud exteros facturus: & quo plus eum discipuli hodie ad vanam gloriam incendunt, dicentes, *Manifesta te mundo*; quo plus ipse gloriam contemnens respondet: *tempus meum nondum aduenit.* Erit hæc materia omnibus vobis, spero, perutilis, & vnde non parum utilitatis haurire possitis. Imploremus igitur Spiritus sancti auxilium, vt eam pro dignitate deducamus: & simul patrocinium Deiparæ Virginis interponamus.

AUE MARIA.

Inter cætera Antisthenis Philosophi eloquia & Apophthegmata hoc non postremum mihi occupare locum viderur: cum magnis eum ciues, & quidem improbi, laudibus exornarent, subtristior & consternatus quodammodo respondit: *Dij immortales quid mali feci.* Idem pene de Phocione, quo præstantiorem Atheniensis non vidit resp. refert Plutarchus: hic cum quadam die frequenti Senatu peroraret, omniumque animos in sui admirationem accenderet, & omnes merita eius in reipub. gloriæque bello parum deprædicarent; ad vicinos & astantes vultu subirato conuersus, dicere incepit: *Me miserum! vereor ne quod mihi stultum verbum exciderit.* Dignæ profecto tantis viris sententiæ, licet Ethnico ore prolata, quas Christiani semper memoria inscriptas gerant, quibus ad inanis gloriæ

Apopth.

Antisthe.

Laert. li. 6.

Plutarch.

in Phocion.

Dictum

Phocionis.

gloriæ fugam extimulentur, nihilque ad-
eo abhorreant, quam ob virtutes beneque
facta inanem gloriolæ auram arrogantia-
que typhum aucupari. Docuit id olim
apertissimis verbis Apostolus, quibus om-
nes omnino homines ad humiliter de sei-
plis sentiendum inuitat: *Quid habes quod*
non accepisti? si autem accepisti quid gloriaris
Quibus aperte demonstrauit, non esse no-
bis aliquas de bonis operibus laudes qua-
rendas; sed ad Altissimi gloriam, vt omnes
re ipsa sancti viri semper fecere, omnia refe-
renda.

1. Cor. 4.

Act. 14.

Cum olim Lystrenses Paulum, & Barna-
bam Apostolos, postquam claudum ambu-
lare fecissent, hunc quidem Mercurii, illum
vero Iouis nomine appellassent; his eos,
Apostoli, vanæ gloriæ hostes, discissis vesti-
bus in turbas irati exilientes, verbis com-
presserunt: *Viri quid hæc facitis? quoniam nos mortales sumus, similes vobis homines. Ecce.* In Deum,
non vero in nos, laudes hæc congerite, ab
ipso enim hæc miracula, non à nobis, pro-
ficiscuntur. Id ipsum propemodum præsti-
rit & olim inter Babylonios Daniel: cum e-
nim à Rege ad exponenda somnia euoca-
rus, totiusque regni sapientissimus esset ha-
bitus, ac propter felicem somniorum inter-
pretationem magnis ab eodem laudibus
afficeretur; vt Propheta inanem hanc lau-
dem à se remoueret, atque omnia in Deum,
verum rei auctorem regeret, ait: Ne me
interpretarem somnii putes, o Rex, aut cogi-
tationum tuarum expositorem; verus earum
interpretans ipse Deus est, qui reuelat pro-
funda & mysteria, omnis proinde ei gloria
ascribenda.

Dan. 8.

Surium tom.
6. tit. S. Mar-
tini.

Tradunt Historiæ, decus ac lumen Gal-
liæ nostræ Martinum Turonensem, sem-
per reliquias aliquas Sanctorum de collo-
gestasse, vt, si quando miraculum quod ede-
ret, eorum virtuti, non propriis id meritis as-
criberet.

4. Reg. 4.
Figura.

Elizæus Prophetes viduæ filium ad vi-
tam reuocaturus, vt omnem, quæ ex eo mi-
raculo in se redundare posset, laudem exclu-
deret, famamque si qua inde oriretur, sub-
terfugeret, solus cubiculum ingressus est,
clausoque ostio ceteros omnes exclusit, ne-

minem passus adesse, qui tanti tamque cri-
mii miraculi testis foret. Insignis profecto
figura quæ nos docet, si quando bonum ali-
quod aut pium opus peragendum est, om-
nem vanæ gloriæ aditum esse præcluden-
dum, omnemque ostentationem declinan-
dam. Quantum igitur detrimenti affertis, o
exitialis inanis gloriæ pestis!

Venusta illa Bethsabee, quod se lauisset, a Rege
vnde à Rege conspici poterat; nudamque
se illi ostendisset, adulterii, necisque Viuæ
coniugis, atque omnium pene quæ regi
deinde acciderunt malorum occasio exitit.
Docemur hac historia, Auditores, eos om-
nes, qui detecta operum suorum pulchri-
tudine, eaque omnium oculis exposita,
inanem gloriæ rumusculum aucupantur,
ruinæ & exitii, peccatorumque (quæ ve-
luti spiritualia adulteria sunt ac scelerata
Christi animarum sponsi cædes, quem illi
iterum peccatis flagitiisque crucifigunt)
causas exiltere.

Dina Iacobi filia cum alienigenas vi-
sura mulieres patriis finibus esset egres-
sa; Sicheus Hemor Heuæi Principis fi-
lius, pulchritudine eius captus, eam ra-
puit, & constupranit. Aliud hoc est myste-
rium, quod significat, bona opera nostra,
cum cordis nostri domo & regione egre-
diuntur, vt ab omnibus conspiciantur, &
auram quandam popularis rumoris hau-
riant, sapissime à dæmonibus, qui veri quo-
dammodo Sichemitæ sunt, auferri & vio-
lenter rapi.

Et sane, vos o vanæ gloriæ amatores,
mundanæ famæ aucupes, similes miluis es-
se dixerō: nam sicut illi; licet sublimius euo-
lent: semper tamen terram ad prædam qua-
rendam respiciunt: ita & vos; nam per bo-
na vestra opera ad cælum vsque euolare vi-
demini, mundum tamen semper respicitis,
in eumque defixos oculos habetis, ad præ-
dam aliquam inanis gloriæ aufendam. Sed
omnem potius, si qua inde resultare potest,
laudem, Deo ascribite; *Solinamque Des ho-
nor & gloria.*

Cum adolescens Ioseph ab impudica
illa Putipharis vxore ad stuprum solli-
citatus

citatus esset, nūquam nefariæ voluntati eius voluit morem gerere, sed his eius lasciviam verbis conatus est retundere. *Eccē Dominus meus omnib. mihi traditis, ignorat, quid habitat in domo sua: nec quequam est, quod non in mea sit potestate, vel non tradiderit mihi, præter te quæ uxor eius es: quomodo ergo possum hoc malum facere. Et peccare in Dominum meum? O verba sensu myllico plenissima! Denotat nobis hæc mulier gloriam, quæ vera Dei sponsa & uxor est, & ei quidem propria, quam nos exemplo Iosephi, ambire nequaquam par est, libet ab ea sollicitemur & tentemur: Deus enim zelosus est, qui omnes quidem gratias & dona in manu nostra statuit, at hanc solam sibi releuare eiusque solus frui vult amplexibus. Soli namque Deo honor & gloria.*

Quamobrem, ô cæci mortales, nolite amplius gloriæ huius sitit teneri, nolite filiam illam cælo natam ambire, aut opera vestra vanæ laudis vento omnia dissipanti exponere, aut merita in altum, ad captandam leuem auram, subleuare: nihil enim sunt omnia vestra opera. nam quemadmodum panno, cum pennarum suarum agmen explicat, easdemque attentius contemplatur, superbit; at visa pedum deformitate, easdem contrahit & dimittit, humiliter de seipso sentiens; ita quoque vos ô mortales, cum alas meritorum vestrorum explicare latius vultis, superbia quadam interius in animo efferri incipitis; at si vel semel vilitatis vestræ pedes & imperfectiones vestras inspiceretis, mirum quantocyus præ humilitate & pudore alas dimitteretis.

Dignum profecto relatu est, quod de mulo quodam Lydio refert magnus ille historicus Plutarchus; hic mulus, viso musculorum robore, membrorum compactione, naturæ pulchritudine, totiusque corporis elegantia, superbire incepit, seseque omnium animalium esse regem arbitrari; hinc ille effersere, discurrere circumquaque, subsultare, sternere fessores, ac lasciuire insolentius, at cum patre se a fino progenitum confideraret, pudore suffusus miris agere, ac mansuetudinem induere cœpit.

Itaque mortales, nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est intellectus: nam cum oculos in fortunæ vestræ prosperitatem conicitis, diuitiarumque vestrarum amplitudinem intuemini, denique gratias & dona, quæ cælum vobis mutuo dedit, perpenditis, mirum quantum moueatis lacertos, pedes efferatis altius, & interius cor vestrum intumescat; at si vobiscum perpendere incipitis, patrem vestrum extitisse Adamum quendam, & è limo terræ vos esse progenitos, eque cinere & puluere originem tulisse, minuet proculdubio consideratio illa præsumptionem vestram, ac superbientem & insolentem animum deprimet, vosque ad cœlestem gloriam perducat.

Audite vero Euangelistam loquentem: *LUC. II.*
Cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicitis, serui inutiles sumus: quod debuimus facere, fecimus: relinquit inane hæc ostentationem, ac futile inanis famæ aucupium, imitami potius præclarum, quod hodiernæ diæ Euangelium profert exemplum; cum enim Dominus à parentibus inuitaretur, vt in Iudæam ad festiuitatem scenopægiæ celebrandam, miracula ibidem patraturus, transiret, vnde magnam Iudæi de eo opinionem conciperent, & ab omnibus instar Prophetæ haberetur; ire noluit, incognitus potius in Galilæa manere desiderans. Rei nobis & historiæ seriem narrat nobis Euangelista: Erat autem in proximo dies festus Iudæorum scenopægia: dixerunt ergo fratres eius ad eum, Transi in Iudæam, & manifesta te mundo. Hac itaque concione de solennitate hac Iudæorum, ac deinde de inani mundi gloria agemus: inque duobus hisce membris omnis nostra oratio versabitur.

In primis igitur scribit Euangelista, appropinquante iam festo Tabernaculorum, Dominum Redemptorem, cum in Galilæa esset, à fratribus sollicitatum, vt mundo sese manifestaret populoque occasionem præberet, vt de se loqueretur; ac proinde ad hanc solennitatem accederet, qua durante miraculum aliquod ederet, propter quod ab omnibus magni fieret & celebraretur.

Hic

Virgo Dei-
para nullos
præter Do-
minum Ie-
sum proles
habuit.

Matt. 27.

Deipara
leæna cõ-
paratur,
quæ non
vtra vnũ
catulum
parit.

Quenam
hæreses &
errores ex
his Euan-
gelistæ ver-
bis ortum
ceperint.
Per fratres
Domini
cognati ei-
us intelli-
gendi sunt.

Hic rursus hæsto, nec porro procedere est a-
nimus, cum de Domini fratribus mentio in-
cidit. Scio enim Virginem Mariam nullam
aliam præter vnigenitum suum Christum
Dominum prolem habuisse, & hunc ipsum
nullos omnino fratres. Fuit ille namque Sol
& Phœnix, qui parem aut secundum non
habet. Et sane quemadmodum sepulchrum,
in quo Dominus mortuus collocatus est, no-
uum fuit, & in petra excisum ac nullum vn-
quam, præter pretiosum Domini corpus,
in se complexum fuerat, *Et posuit illud in mo-
numento suo nouo, quod exciderat in petra.* Ita
quoque sacratissimus ille Deiparæ uterus,
virgo fuit, ac plane nouus, in quo nullus
præter Dei filium, ante vel postea vnquam
requieuit.

Cum Ieana, vti apologus quidam non il-
lepidus prodidit, in plurimorum animalium
conuentu, à ceteris infæcunditatis argueretur,
quod vltra vnum catulum non produ-
ceret, ceteris animalibus adeo vt plurimum
fœcundis, vt plures vno partu fœtus singulis
vicibus ederent; Fateor, adhæc respondit
illa, vnum me tantum catulum proferre,
sed memineritis oportet, leonem esse, & o-
mnium vestrum, quotquot adestis, Regem
& Principem. Id ipsum de te iure merito-
que dicere licet ô Virgo: fuisti scilicet Ieana,
omnium Creaturarum regina & caput,
vt illa animalium: nullos sacro tuo vtero
gestasti filios, præter vnicum illum Iesum
Christum; ac leonem, omnium mortalium
nobilissimum, leonem inquam de tribu
Iuda.

Quid igitur, Euangelista per fratres hosce
designas? Præis scilicet Heluidio in hæresi
sua stabilienda, quæ ille nequiter assererat,
Virginem plures proles enixam esse. Das i-
tem pluribus scriptoribus occasionem, mul-
tarum falsarum & futilium opinionum con-
cipiendarum, ac simul dicendi proles illas à
Iosepho Christi nutritio descendere, è prio-
re scilicet eiusdem coniugio: qui cum Chri-
sti pater putaretur, inde fiebat, vt eius quo-
que filii, Christi Domini fratres dicerentur.
At est hoc quam falsissimum. Sed per fratres
illos cognati Domini designantur, vt sunt
filii Zebedæi, è Maria Salome germana

Deiparæ sorore progeniti, ac proinde cog-
nati germani Domini nostri Iesu Christi,
Vnde facile colligi videtur, fuisse hos ipsos
& non alios, qui cum hodierna die incita-
runt, vt se mundo manifestaret, ac popula-
rem auram captaret: cum illi ipsi ambitione
& honorum studio incitati, maternis olim
patrociniis & precibus supremis in Domi-
ni regno honores ambiuerint, vt hic scilicet
ad dexteram, alter vero ad sinistram possent
considere.

Hi ipsi igitur cognati, non spectantes aut
cogitantes aliud, quam ea quæ mundi sunt,
cum magnam illam & celebrem festiuitatē,
ad quam magna vndique Iudæorum multi-
tudo confluxerat, in proximo esse cererent;
importune ab ipso Salvatore contenderunt,
vt in Iudæam reuerteretur, ac tantæ festiui-
tati, ad quam tot homines concurrerent, in-
teresset, quo sese ostentaret, & edito aliquo
miraculo ab omnibus, vt magnus aliquis
vir cælo delapsus, aut instar prophætæ, ha-
beretur. Erat festum hoc Tabernaculo-
rum, magni apud Iudæos nominis ac cele-
britatis, die quinto decimo Septembris per-
agi solitum, vti aperte in lege Mosæica Do-
minus præceperat. Constituebant in hac
Tabernaculorum festiuitate, extra domos
quisque suas, tuguria, ac velut tentoria de
frondibus & arborum ramis, sub quibus, se-
ptem diebus in memoriam, quod olim in de-
serto tanto tempore habitassent, commora-
bantur. Huc accedebat, quod his ipsis die-
bus, vnusquisque secum cogitabat, aliud se-
se nihil hoc in mûdo esse, quam peregrinum
& viatorem, vt & maiores olim in deserto
longa fuerant annorum serie peregrinati. Fe-
lix igitur solennitas, ac ter beata huiusce fe-
sti institutio, qua ad tam piam ac saluta-
rem considerationem homines excitantur.

Hoc ipsum est, quod semper ante oculos
habere nos oportet, ac perpetuo memoriæ
gerere inculptum: nos videlicet in hoc
mundo non esse aliud, quam viatores, &
aliud hic nihil habere, quam tuguria & ma-
palia è frondibus & ramis constructa, qui-
bus interea dum hic agendum est, non secus
ac diuerfortis vti debeamus: nam vt Paulus
Apostolus.

Apostolus ait: *non habemus hic civitatem permanentem, sed futuram inquirimus.* quasi diceret: Non est, mortales, diutius in hoc inferiori mundo permanendum; nolite hic fixum firmumque fortunarum vestrarum domicilium figere; necesse namque vos est crastina hinc die discedere & abire; neque enim hic locus quietis, sed potius regio aliena & peregrina, per quam non nisi transeundum est, ut ita tandem in alteram, propriam nimirum, pervenire possimus.

Didicisti id Paule à vate illo Psalmista, qui multo ante tempore mundum hunc non nisi peregrinationis locum esse credidit, dicens: *Aduena ego sum. & peregrinus sicut omnes Patres mei:* dicere vult: Hæc sceptrâ & munde, hæc diademata, hæc coronæ, honores, pompæ, splendores hi regii, nunquam ita animum permouebunt, aut afficient, quin semper mihi ante oculos versetur, te aliud non esse, quam viantium ac peregrinantium locum, tristis terram exilii, domum conductitiam, crudele ac nefarium diuersorium, è quo, licet etiam parum de rebus necessariis illic nobis prouisum sit, ac plurimæ molestiæ subeundæ, breui tamen emigrandum est ac symbolum, etiam cum irreuerabili amissione vitæ persolendum, & omnia quæ facere decreueramus, in momento relinquenda. Quamobrem non aliam de te ô scelerate munde, opinionem concipiam, nec aliud me esse credam, aliud licet videar, quam miserum in terra peregrinum, quales etiam omnes maiores mei præteritis sæculis fuerunt.

Quid, Christiani, Ethnici ipsi & gentes immanitate barbaræ; & ab omni humanitate remotissimæ; hanc olim animo cogitationem etiam insculperunt, & nunquam non breuitatis vitæ meminerunt. Hinc nescio quem Philosophum, cum Agrigentinos superbas & parentes ædes videret extruere, ac quotidie magnifice comessari, dementia eorum explosa dixisse legimus: *Agrigentini comedunt quasi semper morituri, & aedificant quasi nunquam morituri.* Diogenes quoque Cynicus cum vitæ breuitatem perspectam haberet, animoque infixum gereret, mun-

Tom. I. Bessai Quadrage.

dum præter peregrinorum receptaculum aliud non esse, adeo eum exosus fuit, ut nunquam vrbes incolere, domus extruere, aut opes congerere voluerit, sed vnico contentus dolio, quod quocunque accedendum erat, eodem voluebat, vixit: Hinc cum orbis ille terror Alexander omnem vitæ eius rationem perspectam haberet, attentiusque esset contemplatus, adeo hoc viuendi genere fuit recreatus, ut diceret, se nisi Alexander foret, alium esse nolle quam Diogenem. Verus profecto mundi osor, ac generosus mundanarum rerum contemptor.

Quam euidenter igitur, & aperte nos Ethnici docent, quin & ipsi barbari; nos in mundo hoc non nisi peregrinos & viatores esse, stabilem sedem non habentes; ac merum stultitiæ dementiæque genus esse, in eodem velle commorari, ac rerum suarum sedem figere. An non ille omnium iudicio sensibus ac mente destitutus dicendus foret, qui extorris, ac procul à patria constitutus, & inter alienos versans, vile, quod in diem subiret, tugurium, depingere, parietes eius variis coloribus exornare, tabulata auro obtegere, caminos variegare, cubi-
cula peristromatis conuictire, horrea quoque eius refecire, ac frumento constipare, denique de rebus ad tugurium hoc festinantibus accuratius veller inquirere; cum crastina die mane id relinquendum esset? Heu, Mundus quanto maior eorum demētia & insania est, diuersorio qui cum in regione & cælo peregrino viam comparatus carpant, procul à patria, cælesti nimirum, constituti, ingens hoc mundi diuersorium subeuntes, ad quod tam multi omnis generis homines quotidie diuertunt, atque ex eo reuertunt, rebus tamen parandis, domibus, & palatiis extruendis, diuitis coaceruandis negotiisque gerendis incumbunt; cum crastina ac sæpe numero etiam eadem ipsa die hinc emigrandum sit, & abitio maturanda. Hinc bene olim, ut aliquando dixisse meminimus, de vrbe Atheniensis, dicere solebat Isocrates, pulchram illam quidem esse, & ad ambulandum amœnam, ad habitandum vero perdifficilem ac periculis expositam. Mea quidem sentētia id ipsum, qui de mun-

M m m do di-

Psal. 38.

Quat.

Aproph. veteris Philo-phi.

Diogenes Cynici.

Simile.

Mundus comparatus

Isocratis dictum de vrbe Atheniensis.

do dixerit, à vero profecto non aberrabit, magnam scilicet & vastam hunc urbem esse, & ambulationi peraccommodum, ac cauendum ne quis in eo sedes figat, & sedem stabilem mediterur.

Gen. 4.
Gen. 11.
Parricida ille Cain primus vrbes exedificare incepit, quasi perpetuam hoc in mundo sedem habiturus: *Et edificauit ciuitatem, vocauitque nomen eius ex nomine filij sui Henoch:* sed tandem malo vitam sine terminauit. Superbus ac ille gloriosus Nemroth, cum turrim Babel extruere vna cum suis cepisset, vt si quando diluuium iterum ingrueret, in eam sese mortales velut in commune asyllum reciperent, atque ita perpetui huius mundi incolæ forent, confusione linguarum ceptis destitit, & ignominiam contraxit. Historiæ sunt, Christiani, & exempla quibus erudimur, non esse in hoc inferiori mundo sedem perpetuam deligendam, perpetuumque domicilium collocandum, non esse extruendas moles & turres, verum eum Iudæis sub tuguriis, tabernaculisque frondosis hodierna die commorandum.

Quid fuisse causæ putatis, Auditores, vt Adam statim à peccato, frondibus nuditatem suam cooperuerit, ac semper sine domo & recto sub Ioue frigido, hoc in mundo vixerit? Denotabant scilicet hæc folia iam tum vitam nostram, peregrini esse transitum; simulque edocebant, non esse nobis hic domicilia diuturnantia deligenda, sed tuguria leuia & viles domos seligendas. Quid si, ô Hebræi, vos his in Tabernaculis habitasse dixerit, vt vobis filiisque vestris, simul & nobis in memoriam reuocaretis, protoplastum Adamum, primum hominem, ac primum simul peccatorem, non nisi folijs & virgulis nuditatem suam velasse. Quid quid demum sit, ostendit vtrumque eandem nostram fortunam esse, quæ fuit Iacobi, in Mesopotamia, in domo Laban, qui mundum auarum & idolis seruientem significat, seruientis; in quo oues & greges, voluptates scilicet & delicias, seruamus, simulque filias eiusdem nobis in coniuges adaptamus, diuitias scilicet atque opes. Sed, Iacobi exemplo, crudelem tandem Laban relinquere, inque patriam postliminio re-

Allegoria.
Gen. 31.

uerri nos oportet. Sumus enim hoc in mundo non secus atque filii quidam prodigi, qui paradiso cœlesti, domo scilicet paterna, exacti, in regionem hanc longinquam (in qua fame emorimur, cum porcis id est peccatoribus; & meretricibus, id est, voluptatibus, habitantes) reiecti & profecti sumus; sed redeundum est tandem aliquando, adque domum voluptatis deuo reuertendum.

Eadem in mundo nobis fors est, quæ fuit Israelitarum in Ægypto commorantium, regione inquam aliena, terra crudeli & inhumana, plena miseris, & calamitatibus affluente; in quo variis laboribus & difficultatibus affligimur, tot molestiis opprimimur; sed tandem aliquando in terram promissionis nos redituros speramus, atque huc omnis nostra cogitatio & animus anhelat. Quam obrem stultum est, diutius in hoc inferiori mundo velle commorari; neque enim hic immorandum est.

Pium illum regem David adeo miseriarum mundi huius, quæ vallis lachrymarum est tædebat, vt interdum pennas sibi dari auium exoptaret, quibus in sublime elatus, & procul à terra miseriarum elongatus, ad beatorum illam regionem, vbi æterna requies, & felicitas consummata est, euolaret: *Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo & requiescam.* *Num. 23.*

Egregium profecto conceptum è Numerorum libro haurire est Moses cum sexcenta armatorum millia ex Ægypto deduceret, legatione ad Seon regem Amorrhæorum missa, transitum exercitui per fines eiusdem postulauit, pollicitus fore, sine vilo vt maleficio regionem pertransirent: *Liceat nobis transire per terram tuam, non transibimus per agros, nec vineas, nec bibemus aquas ex puteis, via regia gradiemur, nec sstremus donec transuerimus fines tuos.* Eadem omnino legatio est, quam sanctæ piæque animæ ad mundum, Principem illum Amorrhæorum semper iam inde ab initio misere, per mundum eiusque spacia non nisi transitum postulantes: *Tua nobis liceat venia, ô munde, agros tuos transire; transitum solum à te postulamus; vineas tuas non vastabimus, nec agros, non gustabimus ex aquis voluptatum*

tyarum: at via regia ambulabimus, ut viatores & peregrini, non prius quiescentes quam terminos tuos transuerimus. An non hæc sufficiant, ad mundi contemptum animis nostris ingerendum, eiusque voluptates & delicias vili pendendas? Addam & alia.

Num. 21.

Quadragesima annis in deserto Hebraei habitauerunt, nullas sibi vestes adaptantes, aut villas domos ædificantes, nullarum rerum curam assumentes; sciebant nimirum, solitudinem habitacula firma nequaquam esse, sed ea illa propediem sibi emigrandum. Quin etiam Ioseph Patriarcha, ipsis nonaginta quatuor, quibus Ægypti moderatus est habenas, annis, (sexdecim enim annorum erat cum à fratribus diuenderetur, atque anno centesimo decimo mortuus est, nullas legitur possessiones, licet fortuna lætior arderet, coemisse, aut villas filiis in Ægypto facultates reliquisset. Præfagebat enim magnus ille vir, fore aliquando tempus, cum populo Israel Ægypto emigrandum foret: tum vero edocere volebat, non esse in Ægypto mundi huius stabiles rerum sedes figendas, è quo tandem aliquando etiam inuitis abeundum est, & in quo vix triginta, aut quadragesima, ad summum octoginta annis habitare dabitur, extra quem in perpetuas æternitates viuemus. Hæc sunt quæ nobis per Festum Tabernaculorum designantur: quod ut missum faciamus iam tempus est, & ita ad reliquam Euangelii nostri partem properemus, ut vanam gloriam detegamus, eamque fugiendam doceamus.

Cum itaque Festum hoc appropinquaret, efflagitarunt ab eo fratres & cognati, ut ad solemnitatem hanc accederet, miraculoque aliquo edito omnes in admirationem sui mortales excitaret, Euangelii contextus hic est: *Dixerunt ergo fratres eius ad eum; Transi hinc & vade in Iudæam; ut & discipuli tui videant opera quæ tu facis: manifesta te mundo.* Ecce insolentem à postolorum ambitionem, atque vanam gloriæ tentationem: videte hic ad viuum expressum, quod mundus, caro, diabolus nobis quotidie inelamant & suggerunt, dicentes, Auferas te hinc, ô homo, simplicitatem hanc morum exue, paupertatem desere, negotiis & curis sæcularibus te

implica, aulam consecrare, diuitiis coaceruandis inuigila, ac manifesta te mundo. Fuit hæc eadem suggestio matris filiorum Zebedæi, quando suasu eius uterque ad honores & dignitates aspirauit, a que Christo Domino ambo petierunt, eos ut manifestaret.

Mirum profecto est ac consideratione dignum, ut parentes filiorum exitii, ut plurimum, causa existant: vnde non immerito Dominus dixisse mihi videtur: *Inimici hominibus domestici eius.* Video namque Cain mortis fraternæ causam existere: video ab Ismaele Isaac depruari & corrumpi, adque idolorum cultum sensim perducere: video Esau barbarum & horridum aduersus Iacob arma capere, & perpetuis cum eo odiis decertare: video denique Iosephum à fratribus diuendi, & Dominum Iesum Christum à cognatis & fratribus ad vanæ gloriæ cupiditatem ambitionemque excitulari, dicentibus: *Manifesta te mundo.*

O cæci! ô stolidi ac consilii egentes! quem alloqui vos putatis, cum Redemptori meo de vana gloria verba facitis, cum honores & ostentationem ei proponitis? an nescitis, ipsum diabolum de victoria desperantem confusione plenum & ignominia, depositis armis victum recessisse, cum omnia illi mundi regna offerret, ut vel leui vanæ gloriæ flabro se afflari sineret? An nescitis eum hæc omnia reputasse ut stercorea, honores calasse, aliudque nihil spirasse quam humilitatem, nihil adeo fuisse exosum quam superbiam & iactantiam? vnde de eo scriptum est, *Humiliare respicit, & alta à longe cognoscit.*

Et sane Moses maluit inops & miser cum populo Dei viuere, quam aulam Pharaonis Regis incolere, ac filius Reginæ, quæ cum adoptauerat appellari. Christus quoque Dominus noster maluit contemptus & in ignominia viuere & cum opprobrio, & humilitate, atque ærumnis saturatus pro nobis in cruce mori, quam filii Dei nomine insigniri, atque ab Angelis cœlesti in habitaculo veluti Deus coli & adorari. Ipse namque est humilis ille Mardocheus, qui prius gloriæ

M m m 2 vestem,

Parentes sunt ut plurimum

Matt. 7.

Genes. 4.

Gen. 37.

Matt. 4.

Allegoria. Exod. 2.

Esth. 5.

vestem, ac purpuram regiam noluit inducere, quam Satan Aman noster sit condemnatus ac suspensus, & omnis Iudæorum populus, natura inquam humana, mortis sententia reuocata, exitio & periculo ereptus. Ipse est quoque parvus ille Dauid, qui prius armis sese regis noluit circumdare, quam Goliadas fuisset iugulatus.

2. Reg. 12.

III. Nolite igitur dicere amplius, *Manifesta* Dominus *te mundo*. Ipse quippe est, qui se in manibus Iudæorum subduxit, cum regem eum congloriæ seipsum esse, qui cum cæco lumen oculorum restituisset, quo laudem vulgi subterfugeret, cæco præcepit ut nemini diceret, audiuitis etiam omnes & adfuitis cum diceret.

Ioan. 8.

Ego gloriam meam non quero: quo dicto verum se ostentationis hostem demonstrabat. Recordemini, quæso, quid in passione Domini acciderit: obseruatione namque dignum est. Cum iniquus iudex Pilatus hanc cruci inscriptionem adderet, *Iesus Nazarenus Rex Iudæorum*, statim Dominus caput inclinavit, quasi oblatos sibi honores repudiaret, & regios titulos contemneret; ostendere scilicet volens, se morientem, uti & viuentem honores subterfugere, & eadem seferatione tam in morte quam in vita, velle procedere.

Insignis conceptus.

Insignis conceptus.

Quamobrem & vos omnes, qui inanes mundi delicias voluptatesque consectamini, fugite obsecro, Iesum Redemptorem æmulando, gloriam popularem, & inanis laudis ostentationem, ne sapiant amplius opera vestra inanitatem & fucum; ac redeat vobis in memoriam, quomodo Deus olim, cum gloriam suam demonstrare vellet, populum ad montem accedere prohibuit, nullus ut eiusdem gloriæ, præter vnicum Moysen, testis esset: *Cauete ne ascendatis in montem, nec tangatis fines illius: omnis namque qui tetigerit montem, morte morietur.*

Exod. 19.

Egregium profecto mysterium! quo edocemur, meritorum gloriam non in oculis hominum collocandam, sed hoc vnum spectandum, ut Deum inspectorem habeant & contemplatorem. Vnde dicitur: *Pater vester qui videt in abscondito, reddet vobis. Quia etiam Dominus noster Iesus, in die transi-*

gurationis suæ, gloriam suam non nisi tribus Apostolis manifestauit, quibus & singulari deinde ratione interdixit, ne cui, nisi resurrectione, visionem illam manifestarent: ac passionem suam & mortem illam ignominiosissimam, toti mundo manifestam voluit. Iterum hinc discere possumus, omnia merita operaque cum virtute transacta, esse occultanda, sed imperfectiones, vitiaque & quicquid eo demum spectat, omnibus omnino mortalibus esse patefacienda, & detegenda.

Quid causæ fuisse putatis, & contemplatiui, ut Dominus in stabulo nasci, & in præsepio super vile scænum voluerit reclinari? ut scilicet gloriæ sese contempserit & hostem demonstraret: sciebat namque Magos ex oriente venturos muneraque adorantes, oblaturos; sciebat pastores Iudææ montibus eo aduolaturus, & omnes omnino homines, si in ciuitate Ierosolymitana fuisset editus, eodem, ut obsequium & cultum regi nato offerrent, properaturos. Quamobrem vt hæc omnia declinaret, omnemque inanis gloriæ radicem præcinderet, obscuro loco voluit delitescere; inque ignoto stabulo nasci. Audite & alium conceptum: Statim ac Dominus à Ioanne baptizatus fuerat, & Pater cælestis voce de celo delapsa intonauerat, *Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui*, omnem hanc gloriam & sublimes honorum titulos per otios, desertum petiit & procul ab hominum conspectu confortioque in solitudine voluit delitescere. Quibus omnibus edocemur, omnem gloriam, plausibiles populi salutationes, sublimes honorum titulos, fumolante nomina esse euitanda ac detestanda.

Noli igitur amplius auribus meis insuflurrare, & munde; *Manifesta te mundo*: hoc tuum potius est facere, hæc tuæ sunt partes, impostor, fallax, superbe; tuum est inanis captare, & ad vocem populi pulsusque commoueri. Tu scilicet es magnus & superbus ille Assuerus, qui magnifico instructo conuiuio omnes Principes & Sarrapas sub imperio constitutus inuitauit, ut magnitudinem, splendorem, ac diuitias regni, atque iactantiam potentia ostentaret. Tu quoque similis.

Mundi
vanitas
deregatur.
Eph. 2.

similis Naamani illi Syro, qui opes quidem & munera iustis viris Eliseis offert, sed lepra coopertus es. Quid amplius de te dicam, & perfide & immunde munde? Non errauro, si te regi Ezechiae similem dixerero, qui thesauros tuos & opes Babyloniis, hoc est, peccatoribus, manifestas. Porro si sapimus, Auditores, omnem hunc mundum cum suo mundo, cum ambitione & vana gloria relinquamus, & subtiliores adhuc conceptus proferamus.

Egregius ac libris con- ceptus.

Fratres hi Domini, qui ab eo, ut se mundo manifestet, efflagitant, ipsi sunt Angeli, & sancti patres, qui iam ab ipso mundi primordio nunquam non dixerunt; hi in celestibus, illi in infernis constituti: *Transi hinc, caelos relinque, & vade in Iudaeam; in terram descende, manifesta te mundo, humana naturam assume, cum hominibus versare ut homo.* Audite; ut eum Psalmogra- phus ad hoc inuitavit dicens: *Ostende faciem tuam & salui erimus*: quasi diceret: *Manifesta te mundo. Quod vobis ad oculum in figura inuolucris expressum dabo.*

Figura. Reg. 19.

Cum Absalom filius fugatusque esset, Dauid in exilio confectus, in tenebris & luctu sedebat, omnibus regni negotiis neglectis; ad quem Iobab dux militiae, & omnes principes Israel accedentes, hac eum oratione aggressi sunt: *Ostendisti hodie quia non duras de duobus tuis, & de seruis tuis: nunc igitur surge & procede, & alloquens satisfac seruis tuis. Iuro enim tibi per Dominum, quod si non exieris, ne unus quidem remansurus sit tecum nota hac.* Eheu! post miseram illam refracta- rii & contumacis Absolomi, generis, inquam, humani, stragem; cum Verbum Patris indignatione commotum esset, duces illi coelestium legionum, Angeli scilicet & sancti, his eum quotidie verbis compellabant: *Quid agis Domine, quid & Verbum ad mundi redemptionem praedestinatum? anne ita duces tuos & legiones negliges? semperne creaturarum obliuisceris? surge, egredere, mundo collabenti succurre, manifesta te mundo, humanam naturam indue, omnia alioquin pessum ibunt; fac ut te mundus cognoscat, neue dicat, quod olim dixit Pharaon: *Dominum non cognosco, & Israel non di-**

mitam. Mundo igitur te manifesta; nam, ut Isaias loquitur; *Deus Israel Deus absconditus*: ipse nempe thesaurus est in natura: agro absconditus, quem qui inuenit homo, vadit & vendit vniuersa quae habet, ut eum possideat & consequatur.

Quamobrem Domine manifesta te mundo; quod toties iam fecisti: in sublimi namque omnium rerum creationis opere bonitatem tuam manifestasti; in diluuiio adducendo, iustitiam, in prudenti omnium rerum & totius vniuersi directione & moderamine, prouidentiam tuam singularem; in mysterio redemptionis humanae, immensam tuam misericordiam. Egregiae profecto & diuinae manifestationes. Anne igitur adhuc necesse est, Domine, mudo ut te manifestes? Eriam Domine, iudiciorum tuorum rigorem seueritatemque iustitiae demonstrando, manifesta te peccatoribus; & ostende te eum esse, qui odisti omnes qui operantur iniquitatem. Ante omnia vero Domine, manifesta te animabus nostris, ostende scilicet, te vnicam earum beatitudinem esse, summum earum bonum, & omnia: & concede, ut quemadmodum ipse prauiisti, omnem inanem fastum conculcantes, & inanem gloriam fastidientes, omnem si quam adipiscantur gloriam, ad te referant, reque hoc in mundo agnoscant, ac tandem aliquando in aeterna beatitudine, cum caelesti illo exercitu, iucundissime tibi accinere mereantur, *Soli Deo honor & gloria.*

FERIA IV. POST DOMIN. PASSIONIS.

Partitio.

- I. De verbi Dei efficacia.
- II. De Pastore.
- III. De vocis pastoralis audientia.
- IV. De vi verbi auditi.

Quae mea vocem meam audiunt. Ioan. 100.

FIGURA.

CUM magnus ille Patriarcha Isaac (ille Cinquagesimus qui olim ligna, quibus combu- *Gen. 27.*
M. m. 3. tendus